

Delebiler på markedsvilkår i landdistrikter?

Forfattere

Rasmus Øhlenschläger, Charlotte Tønning, Niels Agerholm, alle fra Trafikforskningsgruppen på Aalborg Universitet.

Baggrund og formål

Udenfor de større byer er bilejerskabet og -brugen stort, og i mange tilfælde stigende. Den kollektive transport har ikke kunnet tiltrække ret meget af denne transport og modal share er i mange tilfælde blevet reduceret. For at reducere behovet for bilejerskab og især klimapåvirkningen fra privatbilismen i landdistrikterne bør der dels arbejdes med løsninger, som reducerer transportbehovet i bil og dels løsninger, der reducerer brugen af fossile brændsler i forbindelse med transportbehovet. En række forsøg med samkørsel og delebiler i tyndtbefolkede områder er blevet gennemført, og et gennemgående resultat fra disse forsøg har været, at de ikke fortsætter, når projektmidlerne slipper op.

Det er formålet med projektet ”Borgerdrevet Transport System – Elektrisk VestRum”, der er et pilot- og analyseprojekt, der afprøver delecycler, delebiler og EL-delebiler i landdistrikter, og bl.a. fokuserer på, om løsningerne kan holdes kørende, når projektets støtte ophører. I projektet, der havde testperiode fra april 2019 til marts 2020, var der opstillet delebiler, elcycler og en enkelt minibus i syv sogne i Ringkøbing-Skjern Kommune, der tilsammen kaldes VestRum. Projektet er dels finansieret af EU-projektet COBEN og dels af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens pulje til forbedring af den kollektive trafik i yderområder samt af Ringkøbing-Skjern Kommune via landdistriktsmidler. Afrapporteringen af projektet sker i et samarbejde mellem Ringkøbing-Skjern Kommune og Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, samt borgerne i de syv sogne.

I hvert sogn er der etableret en lokal styregruppe bestående af frivillige fra lokalområdet. Styregruppernes opgave er at koordinere aktiviteterne i deres respektive områder. I forhold til den praktiske del omkring delebilerne, er der indgået en aftale med et delebilsfirma om driften af delebilerne i projektet. Styregrupperne og delebilsfirmaet har haft en stor grad af frihed til at få projektet til at fungere, mens kommunen har haft en mere tilbagetrukket rolle, hvor fokus har været på at opstille de formelle rammer for projektet og at sikre finansieringen.

Delebilerne har kørt fra april 2019, hvor der blev placeret en delebil i hver af de syv sognebyer. Af de syv biler var tre elbiler. Fra april til september 2019, har prisen for at bruge bilerne været reduceret ved hjælp af tilskud fra projektet, men fra oktober har delebilerne fungeret på markedsvilkår. Dog er de tre elbiler blevet taget ud, da de er for dyre i forhold til det, brugerne er villige til at betale. Delebilsfirmaet sikrer, at der er bilgaranti i byerne, ved at rotere de resterende biler efter behov. Som supplement til delebilerne var der en minibus, der var placeret i den største landsby, Tim. Reservation af bilerne sker via et online bookingsystem, administreret af delebilsfirmaet.

Derudover har projektet givet mulighed for at borgere i området har kunnet låne i alt seks elcycler. Cyklerne kan lånes i en periode fra en uge til en måned, med mulighed for at forlænge, hvis der ikke er andre, der er i kø til at låne cyklen. Reservation af cyklerne sker via én lokal kontaktperson, der er ansvarlig for udlån af elcyclerne i hele projektområdet.

Der er gennemført omfattende informationskampagner på mange forskellige platforme, som lokale sogneblade, sociale medier og promoveringer ved lokale arrangementer, for at gøre opmærksom på projektet og for at rekruttere deltagere.

Støtten til driften i projektet er afsluttet og afrapporteringen vil særligt fokusere på, hvordan løsningerne anvendes under markedsvilkår.

Metoder

Evalueringen af projektet bygger på følgende:

- Spørgeskemaundersøgelse: Der er gennemført en omfattende spørgeskemaundersøgelse, hvor der via e-boks er sendt et spørgeskema ud til alle personer over 18 år med adresse i VestRum. Spørgeskemaet indeholdt to dele. Den første del af spørgeskemaet omhandlede borgernes trafikvaner og elbilspotentiale, mens den anden del af spørgeskemaet specifikt var rettet til brugere af Elektrisk VestRum. I alt 321 personer besvarede spørgeskemaet.
- Fokusgruppeinterview: Der er gennemført interviews med en fokusgruppe bestående af brugere af delebilerne, bussen og cyklerne samt nogle af de lokale styringsgruppemedlemmer.
- Interviews med idémanden bag projektet og delebilsfirmaet.
- Kørselsdata i form af GPS-data fra biler, bus og cykler, samt kørebøgerne, hvori brugerne kort angiver formål med turen.

Foreløbige resultater

Ud fra spørgeskemaundersøgelsen og de gennemførte interviews står det klart, at det er en lille del af brugerne, som står for en stor del af kørslen. Der er altså en mindre del af brugerne, der har taget konceptet til sig og vælger at bruge delebilerne i stedet for bil nr. 2. Samtidig er det vigtigt at brugerne kan stole på at delebilerne er en permanent ordning og ikke en tidsbegrænset forsøgsordning. Næsten 2/3 af brugerne vurderer, at de vil droppe én bil, hvis delebilsordningen gøres permanent.

GPS-data samt kørebøgerne fra delebilerne fra delebilerne samles i øjeblikket ind. Det forventes, at de vil vise turmønstre og -længder samt give et nærmere billede af, til hvilket formål delebilerne anvendes. Endvidere vil det vise, hvor meget af brugen, der er fortsat under de første seks måneder på markedsvilkår.

Samlet set er konklusionen fra disse undersøgelser, at de brugere, der bruger delebilerne i projektområdet mest, er dem, der har brug for transporten og ikke nødvendigvis har to biler. Den daglige transport og de fordele en delebil giver, er centrale for at deltage, hvorimod miljøet har mindre betydning. Desuden er det afgørende, at der kommunikeres på flere forskellige platforme for at nå ud til potentielle brugere. Slutteligt skal det fremhæves, at det har været vigtigt, at kommunen har givet udbyder og lokale ildsjæle en stor grad af frihed, da et sådant projekt ikke er let at få gang i, i en top-down proces, detailstyret af kommunen.

Forslag til emneindplacering

”Kollektiv Transport” subsidiært ”Mobilitet og adfærd”